

SLUNEČNÍ POVAHA. SLUNCE V ASTROLOGII

Jako sluneční nebo zářivý typ se označuje člověk s vyváženou osobností. Rozum, cit a vůle, vnitřní aktivita i vnímavost u něj tvoří vzácnou rovnováhu. Harmonicky v sobě spojuje protikladné vlastnosti všech ostatních typů. A ostatní typy by získaly něco z jeho jasu, kdyby překonaly svou jednostrannost.^{Stibbe, Veltman}

Sluneční člověk je ideál, k němuž se vyvíjíme. Poznáme ho podle jeho otevřenosti a jiskřivé aktivity, která má dávající povahu. Má v sobě něco jako královskou zdrženlivost. Ctnost spravedlnosti a střídmosti ho přirozeně staví do středu dění. Nesnaží se druhé ovládnout ani zastínit, ale počíná si bratrsky, přátelsky. Je připravený věci spoluvést a spoluchtít s ostatními, což je vyšší forma soucitu. Z jeho bytosti jako by vycházela výzva, aby se každý vyvinul k tomu, co je v něm samotném nejvyšší. Sluneční styl je ideální pro vychovatele.

Tento duševní typ je zřídkavý. Přirozený náběh k němu máme v raném mládí, avšak plně rozvinout se dá jen vlastním úsilím. Blíží se k němu mnohostranné osobnosti jako Goethe nebo Periklés. Disponují uměleckým i intelektuálním nadáním a zároveň jsou lidmi činu. „*Lidé slunečního typu mají harmonickou povahu... jejich temperament je rovněž vyrovnaný... jejich duch jest mnohostranný... Máme-li před sebou člověka čistého slunečního typu, tu můžeme skoro vždy říci, že máme před sebou člověka krásného*“.^{Weinfurter} Sluneční povaha je „*otevřená, pevná, šlechetná, elegantní, rozhodná... tvary jsou spíše dlouhé, velmi harmonické, dokonalé... projev i vzhled jsou skvělé, jasné, svobodomyšlné*“.^{Guzmán}

Západní astrologie vykryštovala do své klasické podoby v době helénismu. Na sklonku antiky ji shrnuli spisovatelé jako Vettius Valens (2. stol.) či Firmicus Maternus (4. stol.). Představuje kvintesenci mýtů starobylých národů o bozích a jejich syntézu s pomocí řeckého rozumu.

Astrologie pracuje s typologií charakterů, které se přirovnávají k planetám. Slunce je zářící, planoucí kotouč, jenž rozdává světlo a teplo, je pramenem života. Probouzí nás k jasnému vědomí, vlévá nám odvahu, radost a naději. Mezi nebeskými tělesy je jedinečné. Harmonický typ je jako slunce – září! Později se vrátíme k otázce, zda je to jen symbol a nakolik tělesné orgány, povaha a osudy člověka reálně souvisejí s denní hvězdou.

V klasické astrologii **Slunce představuje ducha, individualitu**, schopnost poznání (řec. *nús*). „*Slunce přináší světlo myslí... znamená tu část v každém z nás, která je vnitřně vznešená; která může odpovědně vést... která se moudře rozhoduje*“.^{Vettius} Je to Akvinského *duchovní duše*, díky níž jsme schopni svobody a sebeurčení.

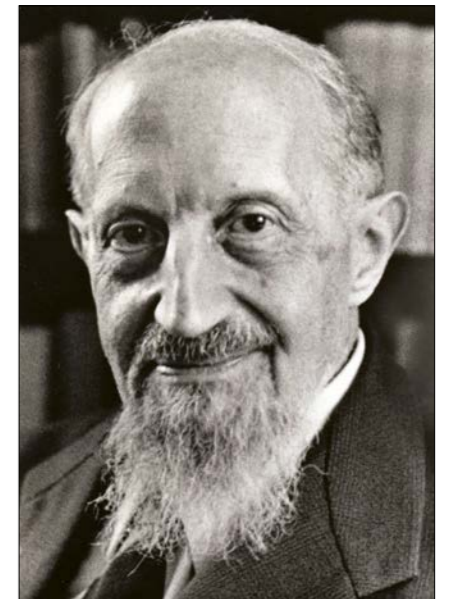
Ohnivé Slunce představuje ducha – Měsíc vnímavou duši a smysly. „*Slunce je naší vnitřní podstatou, totiž náš duch je ve vlivu slunečním, kdežto naše zevní osobnost je podřízena Měsíci*“.^{Weinfurter} V indické astrologii je to podobně.

Astrologické Slunce je mužský, aktivní, tvořivý princip – sebevědomí, cílevědomost, činorodost. „*V horoskopu představuje vědomé Já... schopnost být si vědom sebe samého*“.^{Aubierová, Meyer} „*Slunce je symbolem pro střed naší bytosti, pro jádro osobnosti, ve kterém se snažíme sjednotit různé... tendence naší povahy... do jedné cílové představy, jež je všechny zahrnuje... centrující a integrující životní princip... je blízko pojmu entelechie*“.^{Riemann}

Klíčovými slunečními slovy jsou *seberealizace, individuace, integrita*

Luca Giordano: Alegorie velkodušnosti, 1670.

Roberto Assagioli (1888-1974).

Johfra Bosschart: Znamení Lva, 1974.

osobnosti. Zakladatel psychosyntézy, Roberto Assagioli, ve svém diagramu osobnosti znázornil nadvědomí a vyšší já (Self) jako Slunce. „Slunečnímu principu v nás odpovídá úsilí o celistvost... dává také schopnost sublimovat, proměňovat nižší ve vyšší.“^{Riemann} „Symbolizuje vyšší já... Jest ukazovatelem vývoje člověka... značí mravní charakter.“^{Kefer} „Představuje vše, co v nás směřuje vzhůru.“^{Parkerová}

Sluneční děj v duši je vývoj spojený se zápasem o celistvost, integraci stínu, přivedení doposud nevědomých částí duše do vědomí. Odvaha být pravdivými se sebou samými je pramenem naší důstojnosti a sebehodnoty. „Slunce představuje stejný princip, jaký se v pohádkách vyskytuje v postavě hrdiny.“^{Greenová} „Jsou to apollónské postavy, které mají ve své celistvosti cosi příkladného... dávají tušit lidskou velikost.“^{Riemann}

„Osoba se sluneční dominantou je sebejistá a oslnivá, upřímná, poctivá, odvážná, ctižádostivá a nezištná. Její city nesou pečeť šlechtnosti a velkodušnosti.“^{Aubierová} Slunce má tak svůj specifický charakter, ale zároveň je i syntézou všech planet. Zastupuje totiž právě tu sílu, která ostatní uvádí do celkového souladu. „Neboť vše je obsaženo ve slunci“, říká filosof renesance Marsilio Ficino a „slunce je základní lidskou planetou.“^{Moore} Příznivě (či nepříznivě) ozářené v horoskopu prozrazuje celkové štěstí, plnost života zrozence.

Slunce vládne Lvu a narozeným v tomto znamení se připisují podobné vlastnosti: „Lev jest slunečním znamením par excellence, zářící, bohatý, hrdý, velkomyslný, který silou své bytosti a teplem svého srdce vede dobré i zlé.“^{Parkerová} Alegorická postava Slunce ze středověku řídí po obloze koňské spřežení se znamením Lva na kole. Do družiny pozemských dětí Slunce patří monarchové, šlechtici, hrdinové... a místa, jež Slunce ovládá, jsou „domy vládců, paláce, divadla, nádherná místa.“^{Kefer}

Sluneční povaha má přirozenou vlohu vést a ctižádost, která vyhledává slávu. Hvězdopavci podle postavení Slunce nacházeli osoby urozené, předurčené k vyššímu postavení. V dobrém případě ctižádost sluneční osobnosti vychází z ušlechtilých pohnutek. Má sebeovládání, sebedůvěru, zdvořilou a šlechtnou povahu, cit pro zodpovědnost a čest. Je štědrá a přímá. Pohrdá podvody a úskoky, věrná v přátelství a velkorysá i vůči nepřítelům. Ale i takové dary se mohou zvrhnout v karikaturu. Sluneční hrdost se potom změní v pýchu, přílišné zalíbení v sobě, sebepřecenění, panovačnost, vychloubání a lichocení.

Jako každý archetyp, i tento musíme vidět ve vývoji. Lev-Slunce se vyvíjí od ega k pravému Já. Začíná jako svévolný, samolibý zaslepenec. Nevyvinuté, malé já hledá sebepotvrzení nejprve ve vnějším světě; obklopuje vlastní osobu pompézností a pozlátkem, chce být středobodem a jedničkou, vynucuje si uznání, čímž kompenzuje svou duševní prázdnotu a méněcennost. Osvobozený a zvnitřněný Lev najde svůj vlastní střed. Na konci cesty rozvine přirozenou autoritu a suverenitu člověka, který poznal a ovládl sám sebe. Jako umělec života hravě sladuje do harmonického toku (a tím uvolňuje) velkou energii. Mimovolně přitahuje ostatní jasně a vroucností svého srdce. Může se stát ohniskem a soustředit energii mnoha lidí na jeden cíl.^{Klein}

Slunce v ročním koloběhu není stejné: zimní, jarní či podzimní slunce nám posílá jiné paprsky a vzbuzuje jiné nálady. Vodnářské, býčí, štírské slunce se liší – Slunce je vždy podbarveno znamením, v němž stojí. Podle astrologů proto postavení Slunce při narození dává poznat náš osobní *svéráz*. Je to ten nejpůvodnější prvek z astrologie – každý umí říci své sluneční

Děti Slunce. Italský rukopis z roku 1470.

znamení.

Přesně řečeno, sluneční znamení je oblast, kde duchovní individualita nachází sebevyjádření a uskutečnění; je to mýtus, z něhož čerpáme, když se hledáme a tvoříme-poznáváme sami sebe. Vodnář tříbí a hromadí poznatky, Býk hmotné statky, Štír zážitky a Lev slavné činy. První se stává mudrcem, druhý magnátem, třetí čarodějem a čtvrtý hrdinou. Tedy Slunce v horoskopu poukazuje na naše poslání, povolání, záliby. Je to naše kreativita, to jedinečné, co můžeme sami stvořit a dát světu, čím vyzáříme sebe do okolí. Ostatní planety vypovídají víc o společně sdílených duševních vzorcích.

Zkušený astrolog má *osobní zkušenost*, že na první pohled pozná znamení; hlavně pokud se v něm nachází kromě Slunce i celé *stellium* neboli shluk planet. Není to však jen kognitivní zkreslení v důsledku selektivního zapamatování si úspěšných předpovědí? Nejde o *Barnumův efekt* (sklon ztotožnit se s libovolným vágním popisem osobnosti)? Tradiční souvislosti mezi slunečním znamením, povoláním a charakterem věda nepotvrzuje, alespoň ne systematicky.

Sice nechybějí statistiky tohoto druhu: například Národní statistický úřad v Británii ze sčítání lidu zjistil, že v únoru se rodí významně více umělců, v březnu pilotů, v říjnu politiků, v prosinci zubařů apod. Některé výsledky by byly v souladu s tradiční astrologií. Například Štír je dům zla a smrti, přičemž v listopadu se rodí nejvíce sériových vrahů. Jenže povolání a charakteristik je mnoho a většinou nevychází nic, nebo ne to, co by očekával astrolog. Vzhledem k podílu neúspěšných předpovědí ze všech možných se i ty úspěšné zpětně jeví jako dílo náhody. Astrologie tak zůstává *uměním*, které je věcí praxe; ale zrna pravdy v její teorii se ztrácejí mezi plevami omylů.

Čas narození skutečně má vliv na naše osudy. Přední neurovědec z univerzity v Oxfordu, Russell Foster, píše: „Zdá se absurdní, že měsíc vašeho narození má vliv na vaše budoucí životní šance. Ale jak dlouho žijete, jak jste vysocí, jaké máte výsledky ve škole, váš index tělesné hmotnosti, váš krevní tlak, věk prvního krvácení u dívek a menopauzy u žen, pravděpodobnost poruchy příjmu potravy, vaše plodnost, riziko autismu nebo panické poruchy, vaše ranní či večerní preference a sklon k celé škále nemocí, včetně ničících diagnóz, jako je schizofrenie – to vše do jisté míry koreluje s časovým úsekem roku, kdy jste se vynořili z dělohy.“^{Foster}

Příčiny toho jsou zatím neobjasněné, ale vědci předpokládají, že roční období mají různý vliv na vývoj plodu během těhotenství. Mají dvě pracovní hypotézy a obě souvisejí se sluncem. Kolísající množství slunečního světla v průběhu roku zasahuje matku a plod buď přímo, například tvorbou vitamínu D, nebo nepřímo, přes stravu. Strava koncem zimy bývala v minulosti podstatně jiná a chudší než koncem léta, v době sklizně. Všechno to zanechává stopu v tvárném dětském mozku, který se právě vyvíjí.

Několik duševních chorob postihuje ve zvýšené míře narozené zhruba koncem zimy a nejméně ty, kdo přišli na svět koncem léta, právě v srpnu. V řeči astrologie bychom řekli, že lví Slunce vítězí nad démony! Při schizofrenii je cirkaannuální variabilita zodpovědná až za desetinu případů. Jen ohledně této jedné diagnózy byly o sezónní cykličnosti publikovány stovky odborných článků a je dobře doložená.^{Torrey} Směrem k rovníku se tato cykličnost vytrácí a na jižní polokouli se obrací do protifáze. To svědčí spíše o vlivu ročních období než o vlivu hvězd.

Je Australan, který se narodí na Vánoce (tedy v létě) ve skutečnosti Kozo-

Alfons Mucha: Zvěrokruh, 1896.

KDO HLEDÁ BOHA, JE JAKO OHEŇ. I KDYŽ HO PŘEVHRNEŠ, JEHO PLAMENY ŠLEHAJÍ VŽDY NAHORU.

KAJKAŮS

roh, nebo Rak? Odpověď naznačuje už samotný fakt, že západní astrologie nepoužívá siderický, nýbrž tropický zvěrokruh – tedy dvanáctiny kalendářního roku, a nikoli souhvězdí. Symbolika zvěrokruhu odráží roční koloběh přírody. Babylónský hvězdář neměl zákazníky z jižní polokoule a hvězdy mu mohly sloužit jen jako ukazovatel času. Dane Rudhyar proto navrhl, aby se znamení na jižní polokouli brala obráceně. Jsou-li však na jižní polokouli obrácená, lidé narození na rovníku pak nemají žádné znamení (protože nemají roční období).

V naší knize ověřujeme tezi, že člověk a kultura slunečního typu se objevují cyklicky – ať už to způsobují hvězdy nebo něco jiného. Abychom to mohli ověřit, museli jsme tento typ přesně charakterizovat. Astrologie je nejstarší a nejdéle používaná typologie osobnosti. Duševní kvalita podobná Slunci astrologů existuje. Její cykličnost nám umožní právě podrobit tradiční víru zkoušce a zkorigovat ji. V dějinách se skutečně vracejí období individualismu, která přinášejí demokratizaci a rozkvěty filosofie. A jsou to tradiční období archanděla Slunce, Michaela.

Smyslem chronobiologie a chronosociologie není dělat předpovědi. Nezkoumáme cirkaannuální variabilitu duševních nemocí proto, abychom naplánovali početí potomka, protože její efekt je uprostřed množství dalších faktorů malý. Má to však obrovský význam pro identifikaci a pochopení příčin. Analýza cyklů nám poskytuje mocný nástroj pro oddělené pozorování základních sil i struktur lidské duše – a tím pro jejich poznání a ovládnutí.

Ovšem v některých směrech má vesmírné počasí dramatický dopad na lidský život. Například lidé narození při klidném slunci žijí až o osm let déle než ti, co se narodili pod bouřlivým sluncem plným skvrn. Předběžná domněnka vědců zní, že ultrafialové záření nějak pozměňuje epigenom novorozenců.^{Davis} Tradiční astrologie sice neznala cykly sluneční aktivity, ale jako by něco tušila: Jupitera a Venuši měla za dobrodějné planety. Země, Jupiter a Venuše se každých jedenáct let ocitnou na jedné přímce – a právě tehdy nastávají minima sluneční aktivity. Tyto tři planety vzbuzují více než ostatní slapové vzedmutí na povrchu Slunce, které je sice slabé, ale motýlím efektem může rytmicky modulovat labilní víření magnetických polí denní hvězdy. Klasičtí dobrodějové tak uklidňují srdce sluneční soustavy, což má mocný dopad na vše živé.^{Stefani}